

Elisenda Albertí recupera la vida de 18 'Dames, reines i abadesses' medievals catalanes en un llibre de biografies breus

Dones riques al servei dels reis

Ignasi Aragay
BARCELONA

De Guifré el Pilós a Joan II, els comtes i comtes-reis catalans no van viure solets. Però, qui coneix les seves dones? Elisenda Albertí ha reunit al llibre *Dames, reines i abadesses* la vida i influència de 18 personalitats femenines de la cort catalana, d'Ermessenda de Carcassona (972-1058) a Blanca de Navarra (1385-1441). El publica la seva editorial, Albertí.

Amb excepcions com les dues citades, tot i la seva posició privilegiada, l'esperança de vida era curta i la missió compartida: assegurar descendència masculina als

sobirans, que solien triar dones estrangeres, com era habitual arreu, per assegurar-se aliances polítiques.

Ermessenda, casada amb Ramon Borrell el 993, a la mort d'aquest el 1018 va fer-se càrrec del comtat de Barcelona. Es va saber envoltar de consellers com el famós abat Oliba. Sota el seu govern es van establir les constitucions de pau i treva. Mort el seu únic fill, va seguir manant fins que el seu nét Ramon Berenguer I va agafar les regnes, no sense tibantors amb l'àvia, que va morir als 88 anys, una autèntica excepció per a l'època.

La tercera dona del nét, Almodis de Marca, és la se-

güent biografiada i també va tenir un paper polític rellevant. Vinguda d'Occitània, brillant, ambiciosa i agosarada, a ella es deu la compra dels comtats de Rasés i Carcassona. Però va tenir un final tràgic: va ser assassinada pel seu fillastre el 1071, gelós per la predilecció que ella tenia pels seus fills besosons. Un d'ells, Ramon Berenguer II, que també va morir assassinat, es va casar amb Mafalda de Pulla-Calàbria (1060-1108), la següent protagonista, mare de Ramon Berenguer III. Aquest es va casar amb Dolça de Provença, morta als 32 anys segons sembla d'inanició en negar-se a menjar davant la cruel revenja del

Fragment del 'Retable de Sant Esteve de Granollers de la Plana', del taller dels Vergós (XV) ■ MNAC

seu marit amb el trobador a qui ella estimava: li va servir el seu cor guisat i ella se'l va prendre sense saber-ho.

Peronella d'Aragó –promesa amb Ramon Berenguer IV quan no tenia ni un any–, Sança de Castella –dona d'Alfons I, mal anomenat el Cast–, Aurembaix d'Urgell –efímera i ressentida concubina de Jaume I–,

Constança de Sicília –esposa i gran amor de Pere II–, Blanca d'Anjou –fidel muller de Jaume II, mare de 9 fills i morta als 27 anys–, la mística Teresa d'Entença –morta als 23 anys sense arribar a regnar–, Constança d'Aragó –escindida entre l'amor a Jaume II de Mallorca i la fi-

delitat al seu germà el rei Pere III el Cerimoniós–, l'eficaç Cecília de Comenge, la cobdiciosa Sibila de Fortià, Violant de Bar –rival de Sibila i més brillant que el seu espòs Joan I– i Margarida de Prades –reina per set mesos i mig amb Martí l'Humà– completen el recorregut històric que acaba amb Blanca de Navarra. ■

El Comentari

J.M. Hernández Ripoll

Després de festes!

Es travessa el pont de la Puríssima, que és un pont constitucionalment correcte, i una frase entra com un llamp al firmament institucional: "Després de festes". Només tres paraules, però amb un immens significat. És una frase semblant a aquella que va immortalitzar Larra fa prop de dos segles, però amb molta més imprecisió. No parlem de demà, sinó de després de festes. I, quan caram s'acaben les festes en aquest país?

Aquests dies de carrers il·luminats i publicitats corrosives, es preguntí el que es preguntí, la resposta és sempre la mateixa: després de festes. Per exemple, ¿quan es nomenarà el nou director artístic de la Fira de Manresa? Després de festes! ¿Quan sabrem si són certs els rumors que l'Albert Sáez serà el nou director general de la CCRTV? Després de festes! ¿Quan coneixerem els escollits que configuraran el Consell de les Arts? Després de festes. Massa festes per guardar! Queda clar, és la frase

dels mil usos. Una mena de paraigua capaç d'aguantar el bombardeig periodístic més potent. El refugi de qui se'n va a menjar neules i torrons sense tenir els deures fets. Amb aquesta reiteració, queda clar que ningú mou un dit abans de festes. Bé, excepte Sarkozy,

I quan caram s'acaben les festes en aquest país?

que se'n va a Disneyland. Amb aquesta cançoneta, que un cantautor espavilat acabarà convertint en una nadala, als que demanem respostes ens entra un desig inconfessable que qui et diu la frase dels nasos s'ennuegui amb els grans del raïm. Després de festes! Crec que si la sento una vegada més, no podré reprimir les ganes de cremar la foto dels reis. Ep, els d'Orient. Que ningú es confongui, que només em faltaria quedar-me sense la paga extra.

Decomissen un cocodril del Gran Circ Universal a Barcelona

Redacció
BARCELONA

Els Mossos van decomissar ahir un exemplar de cocodril negre –espècie en perill d'extinció protegida pel CITES 1 i el conveni de Washington– a la carpa del Gran Circ Universal instal·lat al parc del Fòrum de Barcelona.

El decomís de l'animal protegit, de l'espècie *osteolaemus crocodylus*, es va produir després de dues inspeccions fetes pels Mossos a la carpa del circ, la segona feta per un pèrit del Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya.

En la primera inspecció es va comprovar la documentació de 18 rèptils, 12 exemplars d'*alligator mississippiensis* i 6 de *caiman crocodylus*, espècies catalogades com a CITES 2 pel conveni de Washington. Els agents van trobar correcta la documentació dels rèptils, excepte en el cas del cocodril negre i, per tant, van fer una segona visita en què es va constatar la manca de documentació d'aquest exemplar. ■

Cultura Arts Visuals

Centre d'Art Santa Mònica_Educació

(!) ESPECIAL Visita Jove
Aprofitant les festes nadalenes visita especial per a joves dies 20 i 27 de desembre a les 12:00h. Places Limitades.

(!) nou programa
JA ENS ACOSTEM NOSALTRES!
Educació a les escoles:
visita a l'escola d'un membre del departament d'educació del Centre, amb material adequat per a la presentació a les escoles o grups interessats. Dia d'activitat: dilluns segons hora convinguda.

CASM de 0 a 100 Art contemporani per a totes les edats
Adreçat a públic adult i a casals de gent gran.
Divendres pel matí (flexible segons les necessitats dels grups).
Grups entre 5 i 30 persones

VISITES GUIADES
A PARTIR DE LES EXPOSICIONS VIGENTS
Exposicions fins al 3 de febrer de 2008:
Dora García i Hamsterwheel
Consulta: Jiri Kovanda VS la resta del món
Per a estudiants de secundària, batxillerats, escoles d'art i grups d'adults.

Totes les activitats d'EDUCACIÓ són gratuïtes
Dades de contacte per a totes les activitats educacio.casm@gencat.net T 93 316 28 10

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

SantaMòniCA
www.centredarisantamonica.net